

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning"

KOM(2008) 553 slutlig – 2008/0180 CNS

(2009/C 218/14)

Den 19 november 2008 beslutade rådet att i enlighet med artikel 37 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till rådets förordning om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning"

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 28 januari 2009. Föredragande var Frank ALLEN.

Vid sin 451:a plenarsession den 25.–26 februari 2009 (sammanträdet den 25 februari 2009) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 161 röster för, 5 emot och 8 nedlagda röster.

1. Slutsatser

1.1 EESK välkomnar detta förslag till förordning från kommissionen. Förslaget utgör ett betydande steg i rätt riktning och innebär en möjlighet att förbättra djurskyddet under slaktprocessen.

1.2 Kommittén välkomnar förslaget om att ge slakterierna fullt ansvar för djurens välbefinnande under slaktprocessen, inklusive kraven på att införa standardrutiner och kompetensbevis samt att utnämna en djurskyddsansvarig person på slakteriet.

1.3 Kommittén betonar att den officiella veterinären ska ha huvudansvaret för att kontrollera att djurskyddsförfarandena tillämpas fullt ut och på rätt sätt under slaktprocessen. Den officiella veterinären bör omedelbart informeras om eventuella förändringar beträffande standardrutinerna.

1.4 Den officiella veterinären bör i synnerhet ha ansvar för att regelbundet kontrollera att slaktförfarandena tillämpas på rätt sätt.

1.5 Förslaget om att tillåta undantag för rituell slakt är helt oförenligt med de målsättningar för djurens välbefinnande under slaktprocessen som finns upptagna i förslaget till förordning.

1.6 Kommittén ställer sig mycket positiv till de nya förfarandena för utslaktning och nödavlivning. Särskilt betydelsefullt är kravet på att man, innan sådana åtgärder vidtas, ska utarbeta en handlingsplan för att garantera att bestämmelserna i denna förordning efterlevs. Kommittén är mycket nöjd med förslaget om att en utvärderingsrapport ska offentliggöras inom ett år från det att utslaktningen har avslutats.

2. Bakgrund

2.1 Djurskyddets betydelse har ökat inom EU, och detta är viktigt i ett samhälle som gör anspråk på att vara väl utvecklat och civiliserat.

2.2 Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet rekommenderade i två olika vetenskapliga yttranden 2004 och 2006 en revidering av direktiv 93/119/EG.

2.3 Specifika problem med EU-lagstiftningen har identifierats, t.ex. bristen på enhetliga procedurer med avseende på nya bedövningsmetoder och bristen på klara ansvarsområden för slakteriernas drifts- och ledningsansvariga. Det föreligger även ett behov av lämplig utbildning av personal som arbetar med slakt.

2.4 Det finns ett behov av tydlighet i fråga om de djurskyddsvillkor som gäller för djur som avlivas i sjukdomsbekämpningssyfte. Djurskyddsbestämmelserna bör i möjligaste mån tillämpas i de fall där djur måste nödslaktas, i syfte att undvika förseningar och onödigt lidande för djuren.

2.5 Kännedomen om djurskyddsaspekterna måste förbättras och integreras i förberedelserna och i hanteringen av djuren före slakt.

2.6 Direktiv 93/119/EG kommer att upphävas och ersättas av den föreslagna förordningen, utan att räckvidden påverkas.

2.7 Genom övergången från ett direktiv till en förordning möjliggör förslaget en enhetlig och samtidig tillämpning inom hela EU, vilket är i linje med den inre marknaden.

3. Kommissionens förslag

3.1 Förordningen fastställer bestämmelser om avlivning av djur för produktion av livsmedel, ull, skinn, päls eller andra produkter och därmed sammanhängande verksamhet.

3.2 Undantag kommer att tillåtas för nödavlivning, för att förhindra att onödigt smärta och onödigt lidande tillfogas djuren, samt för fall där full efterlevnad av förordningen skulle resultera i en direkt risk för människors hälsa och säkerhet.

3.3 Förordningen är inte tillämplig om djuren avlivas

- a) under godkända vetenskapliga experiment,
- b) under jakt,
- c) under kultur- eller sportevenemang,
- d) av en veterinär, som ett led i yrkesutövningen,
- e) eller om fjäderfä, harar och kaniner avlivas av ägaren för egen konsumtion.

3.4 Djur ska förskonas från alla former av smärta, plåga eller lidande som kan undvikas vid slakten och därmed sammanhängande verksamhet. Slakterierna måste vidta alla åtgärder som behövs för att säkerställa att djuren omhändertas på tillbörligt sätt och utsätts för så lite stress som möjligt i hanteringen inför slakt.

3.5 Enligt artikel 4.1 får djur avlivas endast med metoder som garanterar att djuren dör omedelbart eller efter bedövning.

3.6 Om religiösa riter påbjuder sådana metoder får djur genom undantag avlivas utan bedövning före avlivningen, under förutsättning att avlivningen äger rum i ett slakteri. Medlemsstaterna kan dock välja att inte tillämpa detta undantag.

3.7 En förteckning över bedövningsmetoderna samt en detaljerad beskrivning av de tekniska specifikationerna återfinns i bilaga I. Bedövningen måste genomföras i enlighet med dessa metoder. Vid kontroll av bedövningsprocessens effektivitet ska

ett tillräckligt representativt urval av djur användas för att säkerställa att processen fungerar på ett tillbörligt och konsekvent sätt.

3.8 Gemenskapens riktlinjer för god praxis för de bedövningsmetoder som anges i bilaga I får antas i enlighet med förfarandet i artikel 22.2. Detta förfarande inrättades genom ett rådsbeslut 1999, i vilket man fastställer att kommissionen kan utöva de tilldelade genomförandebefogenheterna genom en föreskrivande kommitté. Varje medlemsland kommer att ha en representant i kommittén, som ska ledas av en företrädare för kommissionen.

3.9 Aktörerna ska fastställa och tillämpa sådana standardrutiner som garanterar att avlivning och därmed sammanhängande verksamhet utförs i enlighet med artikel 3.1. Dessa standardrutiner ska på begäran lämnas till den behöriga myndigheten. När det gäller bedövning ska standardrutinerna beakta tillverkarnas rekommendationer och instruktioner avseende användningen av utrustningen. Dessutom måste en backuplösning finnas direkt tillgänglig i händelse av problem med bedövningsutrustningen.

3.10 Ett kompetensbevis kommer att krävas för personal som deltar i avlivning och därmed sammanhängande verksamhet:

- a) Hantering och vård av djur innan de hålls fast.
- b) Fasthållning av djur för bedövning eller avlivning.
- c) Bedövning av djur.
- d) Bedömning av att bedövningen sker effektivt.
- e) Fjättring eller upphängning av levande djur.
- f) Avblodning av levande djur.
- g) Avlivning av pälsdjur.

3.11 Instruktioner för användning och underhåll måste åtfölja produkter som marknadsförs som fixerings- eller bedövningsutrustning, och de måste utformas på ett sätt som säkerställer ett optimalt djurskydd. I synnerhet bör djur- och vikt-kategori samt lämplig metod för att övervaka utrustningens effektivitet framgå.

3.12 I bilaga II anges tydligt vilka krav som gäller för konstruktion och utformning av samt utrustning i slakterier. Vid tillämpningen av denna förordning ska den behöriga myndigheten i medlemsstaten (som definieras i artikel 4 i förordning (EG) nr 853/2004) godkänna alla slakterier som uppfyller kriterierna ifråga.

3.13 Aktörerna ska se till att driftsbestämmelserna för slakterier i bilaga III följs. Trots artikel 3.1 är följande metoder för fasthållning förbjudna:

- a) Upphängning eller upphissning av djur från fötter eller ben.
- b) Mekanisk fastspänning av djurens fötter eller ben.
- c) Bryta ben, skära av benligament eller göra djur blinda.
- d) Skära ryggmärgen, t.ex. med en puntilla eller en dolk.
- e) Användning av elektrisk ström om den inte bedövar eller dödar djuren under kontrollerade förhållanden, särskilt varje användning av elektrisk ström som inte omsluter djurets hjärna.

Punkterna a och b ska dock inte tillämpas på fjättring av fjäderfä.

3.14 Aktörerna ska se till att slaktprocessen övervakas, för att verifiera och bekräfta att djur som ska avlivas bedövats effektivt under perioden mellan bedövningsprocessen och dödförklaringen. Namnet på den slaktansvarige måste framgå. Ett separat övervakningsförfarande ska införas på varje slaktlinje där olika bedövningsutrustning används.

3.15 Aktörerna ska för varje slakteri utse en djurskyddsansvarig som ansvarar för att bestämmelserna i denna förordning följs. Detta ska inte gälla för slakterier med mindre än 1 000 djurenheter eller 150 000 fjäderfäenheter per år.

3.16 Förslaget syftar till att utöka djurskyddsansvaret för behöriga myndigheter som avlivar djur i sjukdomsbekämpnings syfte (t.ex. fågelinfluensa eller mul- och klövsjuka) gentemot allmänheten. Förslaget kommer i synnerhet att kräva bättre planering, tillsyn och rapportering.

3.17 Vid nödavlivning ska den person som ansvarar för de berörda djuren vidta alla nödvändiga åtgärder för att avliva djuren så snabbt som möjligt.

3.18 Varje medlemsstat ska utse ett nationellt referenscentrum, som bl.a. ska tillhandahålla kompetent stöd till officiella inspektörer samt teknisk och vetenskaplig expertis.

4. Särskilda kommentarer

4.1 Undantaget för små slakterier i artikel 14 är befogat och nödvändigt för att säkerställa att de små slakterierna kan fortsätta sin verksamhet och betjäna de lokala marknaderna.

4.2 De officiella veterinärernas roll bör utvidgas till övervakning av att djurskyddsbestämmelserna i denna förordning följs, särskilt i fråga om kontroll av det arbete som utförs av den djurskyddsansvarige. Den officiella veterinären ska omedelbart delges eventuella förändringar avseende standardrutinerna.

4.3 En vetenskaplig expertgrupp bör inrättas för att granska och utarbeta riktlinjer för god praxis angående de bedövningsmetoder som tas upp i bilaga I.

4.4 Förslaget i artikel 4.2 om att tillåta undantag för rituell slakt är oförenligt med det övergripande syftet med förordningen, dvs. att förbättra djurskyddet vid slakt. Innovativ teknik, t.ex. utrustning för att säkerställa bedövningens verkan (Stun Assurance Monitor), gör det möjligt för dem som önskar genomföra en slakt med elektrisk bedövning, i enlighet med reglerna för skaktning, att exakt kontrollera vilken elchock djuret ges. Härigenom säkerställer man att djuret är ordentligt bedövat men fortfarande lever vid tidpunkten för slakten. Utrustningen registrerar samtliga genomförda bedövningar samt vilken spänning som använts och kan på så sätt verkligen bidra till djurskyddet. Införandet av ett märkningssystem där slaktmetoden anges torde dessutom främja användningen av sådana övervakningsmonitorer. Det är viktigt att kommissionen aktivt stöder forskning kring system genom vilka religiösa grupper kan övertygas om att använda bedövning, för att på så sätt värna djurskyddet vid slakt.

4.5 Det är viktigt att riktlinjer för god praxis utarbetas i samråd med de olika aktörerna och läggs fram för godkännande av kommissionen.

4.6 Små slakterier har på senare tid tvingats lägga stora belopp på att uppgradera verksamheten för att kunna uppfylla kraven i "hygienpaketet". För att verksamheterna ska kunna klara denna finansiella börda bör medel ställas till buds som kan bidra till att täcka de utgifter som förordningen innebär.

4.7 Inrättandet av referenscentrum bör vara förenligt med och kopplas till de existerande vetenskapliga och forskningsrelaterade instanserna i medlemsstaten. Det är viktigt att man undviker dubbelarbete och avsätter tillräckliga ekonomiska resurser för att systemet ska kunna fungera effektivt. Utbildningsprogrammen bör harmoniseras på EU-nivå.

4.8 Vid utarbetandet av riktlinjer för god praxis beträffande hantering och skötsel av djur bör hänsyn tas till åsikterna bland de yrkesverksamma som har åtminstone fem års oavbruten praktisk erfarenhet på området samt till den akademiska världens syn på hanteringen och skötseln av djur. Detta bör även uppmärksammas i kurser för kompetensbevis på området.

4.9 Till och med den 31 december 2014 får medlemsstaterna, efter ett positivt utlåtande från den officiella veterinären, utfärda kompetensbevis utan avläggande av prov till personer som kan uppvisa fem års relevant oavbruten yrkeserfarenhet.

4.10 Kommittén välkomnar speciellt artikel 4.1, som föreskriver att djur endast får avlivas med metoder som garanterar att djuren dör omedelbart eller efter bedövning, och menar att det är den viktigaste artikeln.

4.11 Kommittén ställer sig också positiv till förslaget i artikel 8 om att bedövningsutrustning inte får släppas ut på marknaden utan lämpliga anvisningar om användning och underhåll på ett sätt som garanterar optimala djurskyddsförhållanden. Forskning bör bedrivas för att ta fram ett automatiskt övervakningssystem. Förordningen specificerar inte vilken typ av licens som ska användas för att säkerställa att bedövningsutrustning som släpps ut på marknaden har kontrollerats av en oberoende instans i syfte att verifiera de av tillverkaren angivna egenskaperna.

4.12 Kommittén anser att import från tredje länder bör uppfylla samma normer för att inte snedvrیدا konkurrensen. Denna fråga behandlas i artikel 10 men måste förstärkas och förtydligas. Det krävs även en avsiktsförklaring om att en sådan politik kommer att genomföras.

4.13 Kommittén stöder de viktigaste principerna i förslaget till förordning.

Bryssel den 25 februari 2009

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

Mario SEPI

Ordförande
